

Posudek oponenta habilitační práce

Masarykova univerzita	Pedagogická
Fakulta	Pedagogika
Obor řízení	
Uchazeč	Mgr. Jakub HLADÍK, Ph.D.
Pracoviště uchazeče	Ústav pedagogických věd Fakulty humanitních studií Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně
Habilitační práce (název)	<i>Multikulturní kompetence ve vzdělávání studentů pomáhajících profesí: Modelování a měření kompetencí v kulturně pluralitní společnosti</i>
Oponent	prof. PhDr. Ingrid EMMEROVÁ, PhD.
Pracoviště oponenta	Katedra pedagogiky Pedagogické fakulty Univerzity Mateja Bela v Banské Bystrici

Text posudku

a. Aktuálnost námětu

Tému habilitační práce Mgr. Jakuba Hladíka, Ph.D. hodnotím pozitivně, protože v sebe spája viaceré aktuálne problémy. V prvom rade je to problematika pomáhajúcich profesií, presnejšie vysokoškolskej prípravy študentov pomáhajúcich profesií. Súčasný stav každej spoločnosti v postkomunistických krajinách je poznamenaný rozšírením negatívnych javov, na ktoré musí spoločnosť promptne zareagovať. Táto situácia si vyžaduje intervenciu tzv. pomáhajúcich profesií. Prudký nárast sociálnopatologických javov, ako aj rizikového správania detí a mládeže, vysoká nezamestnanosť, premeny súčasnej rodiny, zmena hodnotovej orientácie a iné vplyvy si vyžiadali intenzívnejší rozvoj pomáhajúcich profesií, ktoré sú nápomocné jednotlivcom, rodine i škole pri riešení problémových situácií, ktoré bez pomoci zvládnuť nemôžu. V druhom rade je to multikultúrna oblasť, predovšetkým téma multikultúrnej kompetencie študentov pomáhajúcich profesií. Pracovníci pomáhajúcich profesií sa stretávajú a stále viac sa budú stretávať s kultúrne, religiózne i národnostne odlišnými klientmi.

b. Prístup k riešeniu

Habilitačná práca má teoreticko – empirický charakter, aj keď tejto skutočnosti členenie kapitol nezodpovedá, práca nie je klasicky členená na teoretickú a empirickú časť. K téme autor pristupoval s náležitým nadhľadom a erudíciou, o čom svedčí aj množstvo domácej a zahraničnej literatúry v zozname použitej literatúry. Drobnú pripomienku mám ku skutočnosti, že habilitant málo využíval slovenské pramene, osobitne mi vzhľadom k téme chýbali diela Mistríka a Hupkovej.

c. Použitá metodologie

V habilitačnej práci autor okrem teoretickej analýzy prezentuje vybrané empirické zistenia viacerých výskumov, ktoré boli okrem iného zamerané na multikultúrne kompetencie študentov pomáhajúcich profesií. Niektoré údaje už boli publikované, habilitant však, ako uvádza na s. 6, urobil „novú analýzu dát“. Oceňujem cieľavedomé dlhodobé pokračovanie vo

výskume danej problematiky. V práci však absentuje kapitola prípadne podkapitola, kde by boli spracované metodologické východiská, resp. projekt výskumu.

d. Kvalita a správnosť dosažených výsledkov

Teoretická analýza problematiky je obsahom prvých štyroch kapitol, podkapitola č. 4.4 už má svojím zameraním empirický charakter. V prvej kapitole sa habilitant zameriava na kultúrnu diverzitu vo vzdelávaní. V druhej kapitole sa zaoberá kompetenciami vo vzdelávaní, analyzuje filozoficko-politický a kurikulárny rámec, ako aj pedagogickú transformáciu kompetenčného prístupu ku vzdelávaniu. Kompetencie na terciárnom stupni vzdelávania sú obsahom tretej kapitoly. Za ťažiskovú považujem štvrtú kapitolu pod názvom *Multikultúrní kompetence*, kde okrem iného približuje paradigmy a modely multikultúrnej kompetencie, interkultúrne učenie a jeho autoreguláciu. Úroveň spracovania uvedených kapitol svedčí o dobrom zvládnutí teórie danej problematiky. V teoretickej časti zdroje habilitant podrobne kriticky analyzuje, neuspokojuje sa so všeobecnými konštatovaniami, ale na základe štúdia a komparácie literatúry zahraničnej a domácej proveniencie dochádza k vlastným záverom. Vzhľadom k téme habilitačnej práce však chýbala kapitola alebo aspoň podkapitola zameraná na pomáhajúce profesie.

V kapitolách zameraných na empirické zistenia autor prezentuje 7 výskumov (v roku 2009 výskum u študentov VŠ aj žiakov ZŠ a SŠ, v roku 2012 výskum na výskumnej vzorke 151 vysokoškolských študentov budúcich pomáhajúcich profesionálov, v roku 2015 výskum študentov pedagogických, sociálnych a zdravotníckych študijných programov z troch českých univerzít, výskum z roku 2016, v ktorom sa porovnávala úroveň multikultúrnych kompetencií študentov pomáhajúcich profesií v Českej republike a v Gambii a i.). Mnohé výsledky týchto výskumov už boli publikované (priebežné odkazy v texte). Rôznorodosť výskumnej vzorky ale ide nad rámec témy habilitačnej práce, čiže mimo vzdelávania študentov pomáhajúcich profesií.

e. Původnost dosažených výsledků

Mgr. J. Hladík, Ph.D. logicky nadväzuje na predchádzajúce teoretické poznatky a výsledky výskumov, ako aj svoje predchádzajúce práce, ktoré tvoria solídnu bázu pre vlastný empirický výskum (v celej práci je množstvo odkazov na diela habilitanta). Pri spracovaní empirickej časti práce oceňujem využitie náročnejších štatistických procedúr, kde podobne ako v teoretickej, preukázal svoju odbornú zdatnosť.

f. Uplatnitelnost výsledků pro rozvoj oboru a další bádání

K prínosom rozhodne patrí konštrukcia i validizácia nástroja „*Dotazník multikultúrní kompetence studentů pomáhajících profesí (MCSHPS)*“, vhodného na meranie multikultúrnych kompetencií študentov pedagogických, sociálnych, psychologických a zdravotníckych programov.

g. Uplatnitelnost výsledků v praxi

Súhlasím s autorom, že multikultúrne kompetencie nestačí rozvíjať až na terciárnom stupni vzdelávania, ale aj v podmienkach primárneho a sekundárneho vzdelávania. Kvalitná vysokoškolská príprava budúcich profesionálov z oblastí pomáhajúcich profesií sa prejaví v sociálnej i sociálno-výchovnej praxi. Posudzovaná habilitačná práca môže prispieť rozvoju vedného odboru pedagogika.

h. Formální úprava a jazyková úroveň práce

Formálna úprava práce vcelku spĺňa požadované kritériá kladené na tento typ kvalifikačných prác. Habilitačná práca pozostáva zo 160 strán textu vrátane zoznamu použitej literatúry

a zoznamu obrázkov a tabuliek. Jej súčasťou je aj rozsiahla a funkčná príloha. Pre väčšiu prehľadnosť mohol habilitant dať názvy hlavných kapitol veľkými písmenami a členiť prácu na teoretickú a empirickú časť. Predložená habilitačná práca spĺňa požadované kritériá po stránke rozsahovej, metodologickej, obsahovej, vedeckej i etickej.

Dotazy oponenta k obhajobě habilitační práce

- V habilitačnej práci nie je ani podkapitola, ktorá by sa zaoberala pomáhajúcimi profesiami (iba odkaz na autorovo dielo z roku 2014, s. 74). Prosím habilitanta, aby uviedol definíciu pomáhajúcich profesií.
- Konkretizujte, koľko bolo v analyzovaných výskumoch, ktoré sú prezentované v habilitačnej práci, vyslovene študentov pomáhajúcich profesií.
- Ktoré pomáhajúce profesie môžu využiť výsledky empirického bádania, ktoré sú prezentované v habilitačnej práci?
- Sú študenti odboru sociálna pedagogika v ČR pripravovaní v oblasti multikultúrnych kompetencií?

Závěr

Habilitační práce Jakuba Hladíka *Multikulturní kompetence ve vzdělávání studentů pomáhajících profesí: Modelování a měření kompetencí v kulturně pluralitní společnosti* **splňuje** požadavky standardně kladené na habilitační práce v oboru Pedagogika.

V Banské Bystrici dne 10. 10. 2017